

Het dier zelf over agressief gedrag

Als dierentolk fungeert Monique van der Drift als tolk tussen mens en dier. Ze gaat in gesprek met het dier zodat het dier kan aangeven wat vanuit zijn perspectief de oorzaak van het probleem is. Monique wordt vaak gevraagd om met een dier in gesprek te gaan over het agressieve gedrag dat vertoond wordt. In dit artikel geeft ze aan wat ze vaak hoort en welke oorzaken het dier zelf signaleert.

Door: Monique van der Drift en Saskia Jongma-Faber

Gesprekspartners

De reden waarvoor ik gevraagd wordt om het gesprek met een dier aan te gaan, kan zeer divers zijn. Agressie is daar één van. Met betrekking tot vragen over vertoonde agressie ben ik in gesprek gegaan met honden die agressief zijn naar andere honden, honden die agressief zijn naar mensen, angstaanjagende paarden waar niemand meer op wil rijden en paarden die agressief gedrag vertonen naar een of meerdere andere paarden in de wei. Ook heb ik gesproken met katten die onzindelijk gedrag vertonen in relatie tot pisnijdig zijn.

Inzichten vanuit de gevoerde gesprekken

Veel dieren geven aan dat hun agressieve gedrag iets zegt over de eigenaar. De eigenaar is bijvoorbeeld (tijdelijk) geen goede leider. Er is sprake van miscommunicatie waarbij het dier het idee heeft dat hij precies doet wat van hem verwacht wordt. Of het dier houdt de eigenaar een spiegel voor.

Gemis aan leiderschap

Het kan voorkomen dat een eigenaar geen leiderschap neemt of geen goede leider is. Het gebrek aan leiderschap kan het gevolg zijn van het karakter van de eigenaar, maar kan ook veroorzaakt worden door ziekte. Zo ben ik een keer gevraagd door een eigenaar om in gesprek te gaan met haar hond die agressief gedrag vertoonde sinds zij een burn-out had.

Op het moment dat er geen leiderschap vanuit de eigenaar is, kan de agressie van de hond voortkomen uit dominantie. Er zijn echter maar weinig dieren die zelf werkelijk de dominante leider willen zijn. Bijna alle dieren willen de geborgenheid van een eigenaar die als leider optreedt. Het agressieve gedrag komt daarom ook meestal voort uit een onzekerheid die veroorzaakt wordt doordat de leider niet rustig blijft en in de ogen van de hond de leiding niet neemt. Om de eigenaar en zichzelf te beschermen doet de hond vervolgens zijn uiterste best om alle mensen via agressie op afstand te houden. Het agressieve gedrag blijft vervolgens in stand doordat de hond positief bekrachtigd (beloond) wordt door de mensen die werkelijk op afstand blijven.

Miscommunicatie

Er zijn ook veel gevallen waarbij het agressieve gedrag veroorzaakt wordt door miscommunicatie. Het is hiervoor belangrijk om te weten dat dieren de beelden zien, die wij

in ons hoofd hebben. Als wij aan een auto denken dan zien we een auto. Het dier vangt dan al op: "We gaan weg met de auto". Zo is het ook met agressie. Als een eigenaar met een agressieve hond een andere hond op afstand ziet en denkt "o o, dat gaat vast fout, dat wordt vast vechten", is dat het beeld dat de eigenaar in zijn hoofd neerzet en dus doorgeeft aan de hond. De hond wil de eigenaar graag een plezier doen en beantwoorden aan het beeld dat hij voorgeschoteld krijgt. De hond denkt dat van hem verwacht wordt dat hij gaat vechten, dus naar zijn idee doet hij precies wat de eigenaar wil.

“De hond beantwoordt aan het beeld dat hij voorgeschoteld krijgt van de eigenaar”

Ter illustratie even een voorbeeld: Een eigenaar van een American Stafford gaf aan dat ze nooit naar het honden-uitlaatveld aan de overkant van de straat kon gaan omdat haar hond alle honden aanvalt. De eigenaar gaf aan dat haar hond heel lief is maar door een eerder incident had ze een aantekening bij de politie. Een tweede aantekening zou inbeslagname betekenen en de eigenaar was daar erg bang voor. Tijdens ons gesprek gaf de hond aan dat hij alleen maar voldeed aan de verwachtingen; hij reageerde volgens het beeld dat hij voorgeschoteld kreeg. Na mijn gesprek met de hond en de terugkoppeling daarvan aan de eigenaar, was de eigenaar zich

Afbeelding 1: Agressief gedrag richting andere honden

beter bewust van hetgeen zij doorgaf aan haar hond. De eigenaar was ervan overtuigd dat het nu beter zou gaan en gaf daarmee een ander beeld door aan haar hond. Het gevolg was dat ze nu wel gewoon met haar hond naar het hondenuitlaatveld kon gaan.

Spiegelen eigenaar

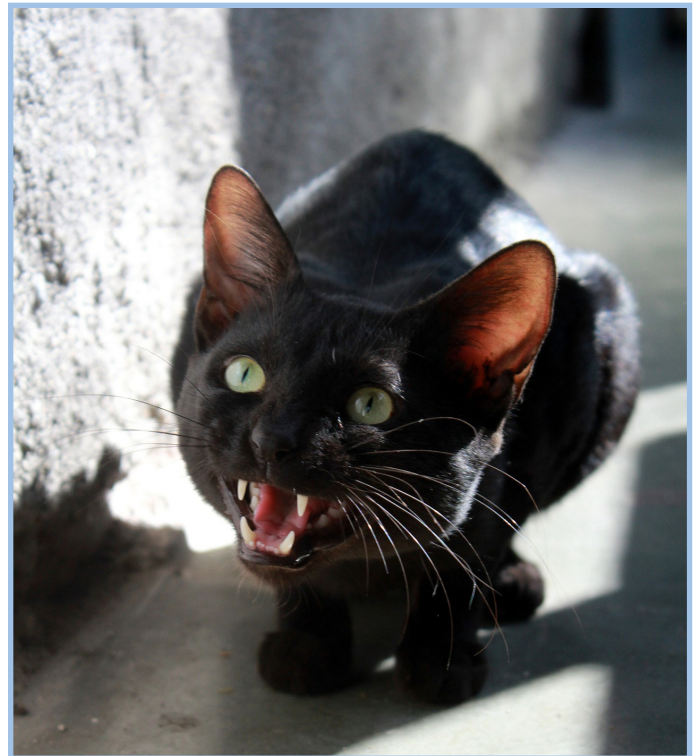
Tot slot geven veel honden aan dat ze met het agressieve gedrag hun eigenaar een spiegel voor willen houden. Ze willen de eigenaar iets laten zien. Vooral honden weten heel goed hoe mensen zich voelen. In tegenstelling tot dieren zijn mensen in staat tot het doen van tegenstrijdige dingen. Ga maar eens na: Je hebt geen zin in visite. Dan gaat de deurbel. Je ziet een bekende voor de deur staan waar je al helemaal geen zin in hebt. Je doet de deur open en zegt doodleuk: "Hee hallo, leuk, kom erin, wil je koffie?".

Wij doen dus totaal iets anders dan wat we eigenlijk denken. Dieren vangen op wat wij denken. Als een eigenaar vaak iets anders doet dan hij denkt, is het mogelijk dat het dier agressief gedrag gaat vertonen om de eigenaar te illustreren hoe het moet. Hoe minder snel de eigenaar dat signaal oppakt hoe meer/sterker het gedrag vertoond wordt door het dier.

“Het dier laat de eigenaar zien hoe die moet reageren”

Ook hier ter illustratie even een voorbeeld: Een eigenaar van een hond komt langs omdat haar hond allerlei lichamelijke klachten heeft (pootproblemen, rugpijn, snel buiten adem). Onderzoek door de dierenarts geeft geen duidelijke oorzaak voor deze combinatie van klachten. Tot mijn verbazing antwoordt de hond bij elke vraag die ik stel met dezelfde boodschap: "Er is met mij niets aan de hand. Het gaat over haar." Als ik dit voorschotel aan de eigenaar blijkt dat de eigenaar een bedrijf heeft met een compagnon die de eigenaar niet vertrouwt. De hond wilde aangeven bij de eigenaar dat zij haar poot meer stijf moet houden, dat ze ruggengraad moet tonen en een te groot hart heeft. Ik was met stomheid geslagen over de kennis bij de hond van deze uitdrukkingen, maar de boodschap was duidelijk.

Nog een voorbeeld: Een eigenaar benaderde me omdat de hond sinds enige tijd ineens lelijk deed naar de moeder van de eigenaar. Voorheen had hij dat nooit gedaan. Het was volstrekt onduidelijk wat hiervan de oorzaak was. Ook deze hond gaf aan de eigenaar een spiegel voor te houden. De eigenaar was iemand die een allergie had voor mensen die zich in de slachtoffer-rol zetten. Toch

Afbeelding 2: Een dreigende houding bij de kat

gaf ze geen grenzen aan bij haar eigen moeder, die dat ook altijd doet. Thuis bij haar man klaagde ze wel over het gezeur van haar moeder. Dat geklaag ving de hond op. De hond gaf de eigenaar aan dat het anders moest; dat ze meer haar tanden moest laten zien en meer van zich af moest bijten.

Loskoppelen

Problemen bij het dier kunnen dus nauw verbonden zijn met de emoties van de eigenaar. Het is echter niet altijd mogelijk om de emoties bij de eigenaar weg te nemen. Op dat soort momenten kan het voldoende zijn om bij het dier aan te geven dat de boodschap duidelijk overgekomen is, dat het niet om het dier gaat en dat het dier daarom nu een stapje terug mag nemen.

Op deze manier heb ik het onzindelijk gedrag van een kat op kunnen lossen ondanks dat ik het verdriet en de boosheid van de eigenaar niet weg kon nemen. De eigenaar, moeder van een gehandicapt kind, ervaaarde regelmatig verdriet en boosheid als haar kind op school weer buitengesloten werd en niet uitgenodigd werd voor een feestje. Het gevoel van de eigenaar kon ik niet wegnemen of veranderen. Door de kat aan te geven dat de boodschap duidelijk was en dat hij weer gewoon lekker kat mocht zijn, was het probleem opgelost. De eigenaar heb ik daarnaast het advies gegeven om dat zelf ook aan te geven op het moment dat ze weer verdrietig en boos was over een situatie.

Mening dier

Niet altijd, maar vaak ervaart het dier de agressie zelf ook als een probleem. Ze blijven erin hangen of hebben last van de snelle triggering. Dieren die voor de eerste keer (keren) agressief worden, beginnen eerst met het afgeven van kleinere signalen (lip optillen, grommen, staart/oren houding). Echter dieren die vaker agressief zijn geweest, zijn in hun reactie al in 1 seconde van het niveau 0 tot het niveau 10.

Agressie bij getraumatiseerde dieren

Er zijn dieren die agressie vertonen vanuit een trauma, maar ook daar zie ik vaak dat het er om gaat, hoe gaat de eigenaar ermee om. Wat eigenaren van een getraumatiseerd dier vaak doen, is het dier behandelen als een zielig klein kindje (dat met een babytoon aangesproken moet worden). Dergelijke getraumatiseerde hondjes hebben wel degelijk begrip en steun nodig, maar eigenaren zorgen vaak dat de dieren erin blijven hangen door steeds maar weer te bevestigen dat het dier zielig en klein is. Ik merk dan bijvoorbeeld dat ik contact krijg met een dier dat nog maar 4 maanden lijkt te zijn, terwijl het in werkelijkheid al 8 jaar is.

“Onbewust belonen we het dier voor zijn bange gedrag”

Ter illustratie: Laatst had iemand een probleem met één van haar katten. De kat van 4 jaar misdroeg zich altijd. Voor de eigenaar was het nog steeds haar kleine katje, dat als kleinste kitten verstoppen was uit het nest. De eigenaar sprak tegen en over deze kat met veel verkleinwoorden. De kat echter wilde het verleden nu wel eens achter zich laten en

gewoon behandeld worden als een volwassen kat.

Het zielig houden van dieren zie je ook vaak bij honden die uit het buitenland gekomen zijn. Afhankelijk van hun herkomst (asiel waar straathonden opgevangen worden of dodencentrum) kan er naast een trauma als gevolg van de gebeurtenissen, ook een trauma zijn doordat ze zich niet gewenst voelen. Vanuit het gevoel van ongewenst zijn, hebben ze geen vertrouwen in mensen en afhankelijk van hoe de eigenaar daarmee omgaat, kan dit wel of niet beter worden. Ik zie vaak dat dieren bang zijn voor mensen en dat mensen hun dier (net als ze bij kinderen zouden doen) geruststellen door ze aan te raken, te aaien en wat lekkers te geven. Aaien en iets lekkers krijgen, ervaren honden als beloning. De eigenaar geeft daarmee dus eigenlijk aan dat het fantastisch is dat de hond zich als bange hond laat zien. Het belonen van het bange gedrag is echter niet wenselijk. Door de eigenaar hier bewust van te maken, kan ik hem helpen zoeken naar een betere balans in het steunen van het dier en het geven van vertrouwen en het “belonen” van angst.

Conclusie

Agressie van dieren is een probleem dat vaak terug te leiden is op het gedrag van de eigenaar. Door in gesprek te gaan met het dier kan ik aangeven hoe het probleem vanuit het gezichtspunt van het dier ervaren wordt. Door dat terug te koppelen aan de eigenaar wordt het inzicht verkregen dat nodig is om het probleem op te kunnen lossen.

Monique van der Drift is al zeventien jaar dierentolk. Ze doet dierentolkconsulten en geeft daarnaast cursussen in dierentolken. Haar facebook pagina is <https://www.facebook.com/aurareaderendierentolk/>. Haar website is <http://moniquevanderdrift.nl>. Ze is te bereiken via haar mailadres monique.vanderdrift@hetnet.nl.